

Programa No.030 - GÉNESIS
18:1-33

Ñawpajman rillasunpuni munasqa radiota uyarej qheshwamasi kay
Diosmanta qhelqaspi yachakuspa puriyninchejpi, Kunan kutipi yachakusun
kay Genesis qhelqata chunka pusajniyoj t'aqapi

Kay chunka pusajniyuj t'aqapeqa Dios Abraham-man nin juciota
apamunanta kay Sodoma chanta Gomorra llajtakunaman
lottaj jakhaypi tiyakusharqa , payqa ayqhenan tiyan chay llajtamanta
ñapis nina paramunanña kashajtin. Chaypaj Abranta mañapuyta qallarín
sobrin lotta Dios salvananpaj

pasaj wataspiña lott abranwan t'aqanakusqanku karqa chayrayku kaypi
rikunchej iskay rej kawsaykunata abran allin kawsaypi kashan lottaj
ñák'ariypi

ajinallataj kay p'unchaykunapi kanku iskay rej creyente runamasis wakin
sumaj saminchayta Diosmanta jap'ishanku wakintaj ñák'ariypi kashanku
imaraykuchu kay lot jina t'aqakorqanku iglesiamanta karunchasqataj
purishanku,

chay tukuywanpis Apostol Pablo niwanchej 1 Corintios, 3:25, **chaywampis**
, payqa salvasqa kanqa, nina ukhumanta ayqekoj runa jina. nispa
ari munasqa runamasi Kunan qallarisun ñawiriyta kay Genesis 18:1-2
chayta ñawiresunchej.

***1 Tata Diosqa Abrahamman rikurerqa Mamre encinas sach'ararapi,
jaran punkupi tiyakushajtin , khuskan p'unchayta jina, 2 Abrahamqa
qhawarispá rikorqa kinsa qharista ñawpaqempi sayashajta. Sayaykuspa
qayllaykurqa usqhay, uasqhayta, jinaspataj k'umuykukorqa umanta
pampaman chayachinankama. (Gén. 18:1-2)***

Yachanchej Abrahamqa machu runaña , chaywampis llojsimuspa waj
runata wasinman wajiarinanpaj, Ichapis qan yuyanki pasaj wakichiypi uj
rijchanachiyanta parlarisqanchejta, yuyaychej uj sumaj yachakuna
kasqanta. chantapis kay chayqa mana cheqamantachu karqa astawampis
uj rijch'anahinalla .Chay tukuywanpis Abrahamqa cheqamantapuniqa
manchay kuyakuyniyuj karqa ichari?. Kuna ñawirisunchej. kay 3-
4.chhijllayta

***Nerqataj:Wirakochiy kamachiykita , waturikuwanki yaykurimuj ari. 4
Kunitan yakuta apamonqanku chakisniykichejta, mayllakunaykichejpaj,
qankunataj uj chhikallantapis kay sach'a llanthupi samarikunkichej. (***
Gén 18:3-4)

Kayqa reparasqanchejqqa mana ruwanapaj jina , uj mana rejsisqa runa wasinchejman chayamojtin, chakisninta mayllaspa yakuwan ,wasi ukhuman yaykuchiyta atisunmanchu? ichapis kunan p'unchaypi mana chaytaqa ruwasunmanchu, , chaywanpis usunkuman jina jaqay pasaj wataspi ruwaj kanku chaytaqa, qan yuyashankichá chay altoyoy wasipi Señorninchej Jesucristoqa yachachisqasninpa chakisninkuta mayllarqa, chaytaj karqa uj yachachiy espirituman jina.

Jaqay timpio pitaj Abraham mayllarqa paykunaj chakisninkuta, rikuchispa uj señalta jina walej jamusqa wasinman kasqankuta. Chantapis jaqhay p'unchaypi, mana sombrerotachu orqhokuj kanku wasiman yaykunapajqa, astawampis juk'utasninkuta lluchukoj kanku wasiman yaykunapajqa. Chayqa kunan p'unchaypeqa manaña ajinachu juk'utata lluchukunanchejtaqa, sombrerota orqhokunchej . manataj nisunchu mayqenchus allinpuni kasqanta.

Noqaj wawasniyqa purejkanku qala chakilla mana sombrerollayoj maypachachus wasimanta llojsinapaj wajladoman chaypiraj k'amichikushanku mamankuwan, juk'utata sonbretota churakunankupaj imarajkuchuj paykunaqa k'ala chakilla purej kanku jawa pampapi sombreroyojtaj kashanku wasi ukhupi mikhuna horasta **munasqa radiota uyarej runamasi** walej kunanqa astawan qawarinanchej imaynatachus Abraham wajyarisqa chay kinsa runasta wasinmana juk'utanta oqhospataj chaykisninkuta mayllasqa jinamanta samarinankupaj sach'a llanthu urapi.

kunan qhawarisun Genesis 18:5-8 imatachus nin chayta.

5 Qankuna ñapis chayamunkichejña, kamachiykichej maypichus tiyakun,chayman.Kunanqa aparinpusqaykichej uj pisi t'antallatapis mikhurikunaykichejpaj, samarikuspa. Kallpacharikunaykichejpaj, amaraj kaymanta ripushapa, nin.6 Abraham jaran ukhuman yaykuytawan, warmin Sarata nerqa: Usqhayta orqhomuy tawa chunka libras sumajnin jak'uta, usqhayllatataj tortillasta ninapi chayarqochiy, nispa. 7 Chaymanta Abrahamqa usqhay usqhayta, maypichus wakas kasharqa, chayman riytawan,sumajnin kaj torillota aysamuspa, uj kamachinman nerqa ñak'ananta; paytaj chay rato ruwarqa . 8 Chanta wakisqaña kajtintaj, Abrahamqa paykunaman jaywarqa , quesota, lecheta , torillomanta wayk'usqatawan. Paykunaqa mikhorqanku chay sach'a llanthupi, Abrahamtaj paykunawan kasharqa. (Gén. 18:5-8)

Kaypi qhawanchej Abrahamqa kusiywan jatun mikhunasta wakichin .Chayasqantawan mik'urqankutaj uj asadota chuletata vaca aychamanta. Abrahamqa mana yacharqachu pikunatachus wajyarispa wasinpi

mikhuchishasqanta. Chaywanpis tukuy sonqo payqa jaywarisharqa Kunan noqanchej yachanchej chay visitakuj runasqa manchay jatun sonqoyuj runas kasqankuta. Astawan ñawpajman, chay musoj tastamentopi. Niwanchej k'acha yanapakuj runa kananchejta, chayrayku wakinqa mana yachaspalla angelesta ima wajyarispa karqanku wasinkupi. Chaytaj karqa Abraham.

Kunan qhawarisunchej, jisqonmanta, chunka chijllaykama, kay chunka pusajniyoj t'aqapi.

9 Mikhuyta tukuytawan watujkunaqa Abrahamta taporqanku: Maypitaj Sara warmiyki kashanri? nispa. Paytaj nerqa jaqay toldo ukhupi kashan, nispa. 10 Chanta ujnin kaj nerqa: Watapaj kutimuspa watukusqayki; chaypaj warmiyki Sara wawayujña kanqa, nispa. Jinata nishajtintaj, Sarqa Abrahampa wasanmanta toldo punkumanta uyarimusharqa. (Gén. 18:9-10)

Chantapis jaqay tiempopi mana allinchu kaj warmis llojsimuspa wasimanta visitastawan parlaspa tiyaykurikunanqa visitas qharis kajtinkoqa, warmisqa karunchakunankarqa kunankamapis chay usunku kashallampuni chantapis sumajtataj waqaychanku jaqhay orientepi tiyakujkuna. Ajinamanta visitasqa tapurqanku Abrahamta warminmanta. Warmintaj, wasi ukhumanta ninrinta punkuman k'askaykuchispa sumajta uyarishan parlasqankuta. Chanta Abrahamqa Sara warminwan cuentata qokunku angelista wajyasqankumanta.

kunan ñawirisunchej kay Genesis 18:11-12.

11 Abrahamwan Sara warminwanqa machuña kasqanku, chantaqa Sarajta killa yawarninpis mañana jamusqachu. 12 Chayrayku Saraqa asiywan atipachikurqa, sonqompi, nerqa: Imaynamantataj chanta chay jina kusi kanman kay jina paya warmiñakani, qosaywan noqawanqa machusña kayku? nispa. (Gén. 18:11-12)

Saraqa wawayuj kananmanta uyarispa asikurqa sonqompi. chantachay asikusqan ima rejch'aj asikuyt'ajri? chayta noqanchej creenchej chay asikuyqa mana creenapaj jinqa, kasqanta

Munasqa radiota yarej runamasi, yuyarechiyta munayki uj kutitawan chay tukuy yachakusqanchejmanta, ichapis tukuy ninchejman ajinata chaymuwanchej. Uj jatun kusikuy kajtenqa asirikunchejouni ichari? imaynatachus Sara asikurqa ajinata. Ichapis qanata wakin kutispi ajinata pasasorqa mana creenapaj, jina, ¿ichari? Ajinata Sarapis asikurqa chaywampis Saraqa mancharikurqa. kuna qawarisunchej kay 13-15. chijllaykunata.

13 Tata Diostajri Abrahamman nerqa: Imaraykutaj warmiyki Sara asikunri? Manachu creen jina payayaynimpí wawakuj kayta? 14 Tata Diospajqa kanmanchu imallapis mana ruway atinaqa? Watapaj kunan jinallataj kutimuspa watusqayki. Chaypaj Saraqa wawayujña kanqa, nispa. 15 Chanta uyariytawan, Sara nerqa: Mana asinichu, nispa. Chayta nerqa manchariywan. Tata Diostajri nerqa: Mana jinachu, qanqa asisharqankipuni, nispa. (Gén.18:13-15)

Payqa manchakuywan pakayta munarqa, manataj aterqachu pakayta, mana cheqan kajtaqa pakayta atisunmanpunichu

Kunan qhawarisun chunka sojtayuj chejllaypi .

16 Chaymanta chay watukojkunaqa sayariytawan Sodomanejman qhawarerqanku. Abrahamtaj kacharpayaj jina uj chhikanta paykunawan rerqa. (Gén. 18:16)

Abrahamqa ñanta rispa paykunawan jaqaynijmanta kacharpananpaj chay vicitasta, Chanta Abrahamqa tiyakurqa chay cheqanmanta, aterqa qhawariyta chay tukuy Sodoma cheqanta , chanta Gomorratawan. Wakin runasqa chay cheqaman chayaspa , ninku t'ukuspa qhawasqankuta imaraykuchus chay cheqan mantapacha aterqanku rikukun sut'ita. Jerusalenmanta aterqanku qawayta Belenta , chantapis chay ñawpaj Samariaj chimpanta Chantapis paykunaqa atillarqankutaj rikhuyta chay mediterráneo sutiuy jatun qochata, chanta galilea qochatawan chantapis atillarqankutaj rikuyta chay monte hermón nisqatapis, ari? chantapis Abraham purishan mana rijsisqa runaswan ,ajinamnta tukuyniku rikhusqanku sut'ita chay Sodoma chanta Gomorra llajtastaqa. Chantapis chay lugaresqa manchay k'achito kasqa tiyakuyta munanapaj jina.

Ripararina kunanqa, imaynatachus Diosqa nishan Abraham-man chay Sodomata Gomorratawan chinkachinanta. Chaypaj qhawaisun , 17 y18 chejllayta.

Tata Diosqa sonqompi nerqa: Abrahamman villasaj imatachus ruwanay kasqanta. Imaraykuchus pay kanan kashan uj jatun atiyiniyuj naciompa Tatan. Payman niniña bendecinayta paynijta kay pachapi tukuy nacionesta . (Gén. 18:17-18)

Diosqa yachan Sodomatawan Gomorratawan tukuyninta chinkachinanta . kaypi kunankamaqa mana sut'itachu villasqa Abrahammanqa chay tukuy imas pasananta. Kunan repararina kayta Diosqa sut'inchan villasqa Abrahamman chaykunamanta . Abrahamqa chayta yachaspa Diosta nerqa; mana walejchu kanman, cheqan runasta juchasapastawan khushkata chiinkachinaykeqa, chayta nisqanqa manchay jatumpaj qhawasqa karqa

Diospa ñawpaqenpi. Kunan ñawirisun kay 19-22 chejllaykunata, 18 t'aqamanta .

19 Noqa payta ajllani wawasninta , miraynintapis kamachinampaj noqaj ñankunaypi purinankupaj cheqan kajta, allin kajtataj ruwaspa, noqa junt'anaypaj payman tukuy ima nisqasniyta. 20 Chaymanta Tata Dosqa Abrahamman villarqa: Sodomapi Gomorrapiwan tiyakuj runasqa jucha ruwasqankuqa ancha millaypuni uyarikun tukuynejpi . chaytaj mana allinchu. 21 Chayrayku kunanqa rishani qhawarij, villawasqankumam jina, cheqachus chay juchasninkuqa ancha millaypuni, manachus chayta. Ajinamanta noqaqa yachasaj, nispa. 22 Chaymantaqa iskay rerqanku Sodomaman. Abrahamtaj qhepakurqa Tata Diospa ñawpaqempi. (Gén. 18:19-22)

Diostaj nerqa Abrahamta noqa yachani imachus kasqanta Sodomapi chanta Gomorrapi ima, chaywampis noqa risaj qhawarimusaj. Nispa,, Chanta Diosqa mana imatapis apurayllaqa chay ratochu ruwan. Ajinata Diosqa Abrahamman villarisqa. Sichus Tata Dios mana Abrahamman villaspalla chay Sodoma ,Gomorra llajtasta chinkachinman karqa chayqa, Ichapis Abrahamqa mana yachaspa chaykunata ninman karqa, Diosqa atiyuniyuj kaspayllamanta imatapis ruwan nispam, ajinata yuyanman karqa, Diosqa mana khuyakuyniyuj, noqajta familiay tiyan chay llajtapi ni paykunamantapis khuyakunchu ,charayku Diosmanta mana allintachu yuyani nispam. Ninman karqa

Chanta Dios villarqa imatachus ruwananta Abrahamman, Abrahamtaj sumajta t'ukurirqa chay Diospa nisqanmanta. Chaytaj allin Diospa ñawpaqenpi karqa Chayrayku kunampis Tata Dios villawanchej ashkha imasta paypa qhelqan nijta. chantapis ashkha imasta mana villawanchejchu, manataj chaytaqa yachananchejpunichu kashan, Kay Profeta Isaías ajinta niwanchej kay 35 t'aqapi 8 chhijllaypi. **Chaypi kanqa uj sumaj ñan. sutintaj kanqa. Santo kaj. Ñan.Chayninta Juchayuj runaqa manapuni renqachu, nitaj ni ima wampu runapis chay yantaqa purinqachu.** Iskaynin runas llojsinku Sodomaman rinankupaj. Abrahamtaj Diospa ñawpaqenpi kashan. Kunan repararina imaynatachus Abraham qayllashan mañanapaj Diosmanta Sodomapi Gomorrapi ima tiyakujkunapaj. kunan qhawarisun kay iskay chunka kinsayuj chejllaypi chayta.

23 Chantaqa uj chhikantawan qayllaykuspa. Abrahamqa Tata Diosta tapurqa:Cheqan runasta juchayojtawan khuskachu chinkachinki. (Gén. 18:23)

Atisunman chayta reparayta ¿chheqanchu Dios cheqamantapuni? chayta nerqa yuyaspa Lotmanta . Abranqa yuyarqa lotqa salvo kasqanta chayrayku Diosta wausharqa , imaynatataj uj chheqan runata juchaspa runastawan wañuchinki? Chantapis Abrahamqa yuyarqa ashkha runas llimpu sonqoyuj kanku sodomapi salwasqasña . nispa Mana aterqachu entendeyta imajtinchus chay llajtata chinkachinan karqa, Imataj tiyapuwanchej kaypi? Chaykunapi yuyaychakunapaj . Kunan ñawirisunchej 24,25 kay versículos Abrahamqa parlaspallapuni nin ajinta.

24 Ichapis chay llajtapi cheqan runas phisqa chunka kankuman. Chay phisqa chunkarayku manapunichu chay llajtata perdonawaj? 25 Tata Dios tukuchinaykiqa mana allinchu kanman, cheqan runasta juchasapastawan khuska. iskayninkupis juchallatapuni ruwankuman jina . Ama chayta ruwaychu ari. Qan kanki kay pachamanta juzgaj. Chayrayku, manachu cheqan kajtapuni ruwanayki tiyan, nispa. (Gén 18:24-25)

Reparana Kaypeqa Abraham kallarin phisqa chunka cheqan runaswan. Ajinmanata yuyan Señorqa mana chinkachinqachu chay llajtata nispa Sichus kanman uj jues kay jallp'a patapi, payqa imaynatataj kamachinman kay phisqa chunka cheqan ruasmantari, chaytaqa tukuyipi watukunchej, manataj allinta kutichiyta atinchejchu, ichapis qanqa usqhayllata niwashankiman, mana wañunankuchu tiyan chheqan runasqa nispa , chaywanpi mana Diospa sonqontaqa yachanchejchu, noqanchejqa pisi yuyayniyoj kanchej justiciata ruwasqanchejpis pantayniyojpuni, Diospa ruwasqanri mana pantayniyoj sumaj chheqanpunika kashan Kunan kutiykusun kay 26 – 28 chhijllayman kay 18 t'qapi

26 Tata Diostaj kuticherqa: Sichus phisqa chunka cheqan runasta tarisaj Sodoma llajtapi chayqa, paykunarayku chay llajtata mana chinkachisajchu,nispa. 27 Abrahamqa ujtawan nillaraqataj Tata Diosniy ; Perdonaway, mana ñut'ujallp'a jinalla kashani, qan Tata Diosniyta tapukusqaymanta. 28 Phisqa chunka cheqan runasmanta, phisqa mana kanjtinkuri, llajtataqa chinkarparichillankipunichu, chay phisqa mana kasqanrayku? nispa. Tata Diostaj kuticherqa: Sichus tawa chunka phisqayojllata tarisaj chaypis. Chay llajtataqa mana chinkarparichisajchu..chay llajtataqa, nispa. (Gén. 18 :26-28)

Abrahampa tapusqanta uj kajpi allinta Señorqa kuticherqa. Chanta kallpachakuspa mañallaraqataj nispa ; sichus chay llajtapi kanman tawa chunka phisqayuj creyentes perdonawajchu nispa. Chanta Dios nerqa perdonasaj nispa. Chanta Abraham astawan kallpachakuspa Diosmanta

mañallarqataj, salvawajchu sichus llajtapi kanman tawa chunka cheqanta ruwajkuna chayqa? nispa. Diostaj kuticherqa ari salvakunqa chay llajtaqa sichus tarisaj tawa chunka cheqan runasta chayqa nispa. Chanta Abrahamqa mañashallampuni yupaykunasta pisiyachispa. ¿perdonawajchu sichus llajtapi kamman kinsa chunkalla chayqa? Ari perdonasaj ¿Iskay chunkamantari? Ari perdonasaj. Abraham kunan manchay llakisqa kashan, ujkutitawampis choqaykukullantaj mañaj Tata Diosman. Ajinata nin, kay kinsa chunka iskayniyuj, chejllaypi .

32 Chaywampis Abrahaamqa nillarqapuni: Señorniy , ama phiñarqokuychu ari, Kayllatawanña tapurisqayki . Imanakitaj Señor, sichus chunkallata tarinki chayri ? Señortaj kuticherqa: Chay chunka cheqan runasrayku manapuni chay llajtataqa chinkarparichisajchu, nispa.

Chanta kay 33 chhijllaypi ajinata nin.

33 Tata Diosqa ajinata Abrahamwan parlaytawan, ripurqa chaymanta. Abrahamtaj jaranman kutinpurqa.

Ichapis noqanchej watukusunman kaypeqa nispa. ¿Imajtintaj Abraham chunkamanta mana uraykurqachu yupayninpi astawan uraman? Walejkanqa chayta qhawarnanchej kunanqa. Kay kutipeqa Abraham mancharisqa kashan Lot wañunanmanta kaytaj maychayta llakichishan. Chayrayku chunkamanta uj juchuy yupayta mana nerqachu. Chantapis Abraham atinman karqa yupayta urayman chunkamanta ujman chaynankama. Ichari? **munasqa runamasi**, ¿Yachankichu qan imaynatachus Dios kutichinman karqa? Diostaj ninma karqa: Sichus tiyan chay llajtapi uj sapan runallapis cheqanta ruwaj chayqa, kunan orqhomusaj chaymanta ninmanchu karqa Dios,? chayri mana chinkachisajchu uj sapan runarayku chay llajtata ninmanchu karqa. Imaynapitaj yachasunman Dios ajinata ninanta.

Walej kashan chaypi yuyaychakuyqa kunanqa karqa uj sapan cheqanta ruwaj chay llajtapeqa. Abrahamtaj yuyarqa Lot wañuchisqa kananta . Diostajri rejserqa Lotta. nerqataj Lotta llojsinanta chay llajtamanta, imaraykuchus Dios nana chinkachinqachu chay llajtata Lot chaypi kashajtin.

Munasqa runamasi kayta uyarikuj ¿Yachankichu qan tribulacionmanta ,chantapis uj tiempo ñaqariy jatun tribulaciónmanta? Mana rikhurinmanchu chay jatun ñaqariy tiempoqa , Iglesia kay pachallaperaj kashajtinga. . Cristoqa apanña ñaqariyninchejta , imaraykuchus chay jatun ñaqariy tiempo jamonqa rejsisqa (gran tribulación) chayqa Diospa

p'inaikuynin tiempomin chayamunqa. Chayrayku Iglesiaqa mana rik'hunqachu chay tiempoqata. Chaytaj nisqa kashan Diosmanta qhelqasqapi.

Kunan kayta astawan sumajta qhawarisunchej Sodoma, Gomorrapiwan rejch'akun kay pacha kawsayman. ¿Imapitaj rijchakun? ¡Rijchakun Imaynachus kashan kawsay kay p'unchaykunaspi tukuyin kay pachapi chaykuna rijch'akun Sodomaman Gomorraman imaqa.

Noqanchesqa mana yachanchejchu mayk'ajchus jesus jamuspa oqarikapuwasan chayta .

Ichapis kunan kanman jesus jamunman, chayri qh'ayachus chayri ima ratullapis ichri? Ñapis phuyu yanayaspa jamujtenqa yuyasunman jesus jamushasqantaña . Chantapis cheqamanta reparanachej tiyan kay p'unchaykunaspi kawsayqa kanshan Sodomapi gomorapi tiyaj kanku jucha chawpipi ajinman rijch'akusqa

Chanta qanpa kawsayniykiri imaynataj kashanri? juchmanta karunchakuspachu purishanki, Diosta kasukuspachu kawsakushanki? Ari munasqa qheshwamasi, sapallaykimanta mana allin kawsayta tariwajchu chayqa dios tatanchejman chimpaykuy jesuspi tukuy sonqo atinkuspa tukuy juchamnta pesachikuspa sonqo p'akisqa diosman chinpaykuy ajinmanta diosninchejqqa kallpata qosunqa allin kawsaypi tiyakunaykipaj kay pachapi ajinallataj janaj pachapipis wiñay kawsayta qosonqa

Kaypi sayarisun kuna kutipeqa, munasqa radiota uyarej runamasi. K'aya minchhakuna rillasumpuni tukuy Bibliamanta yachakuspa, genesi qhelqapi atillawan ñawiriyta chuka jisk'onniyoj t'aqapi ajinamanta astawan sumajta yachakunaykipaj. Manaraj tukuchashaspa, kaysituta nirisqayki walej kanman ujkunmanpis willarinayki kay yachachiykunasta uyarinankupaj kay radiopi, ari munasqa wawqemasiy kunanqa Diospa yanapaynin qankunallawampuni kachun.